

Aan
De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
p/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

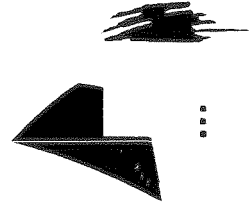
Onderwerp
ontwerp-selectielijst archiefbescheiden
beleidsterrein Hoger Beroepsonderwijs, 1968-1998
(ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen)

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Zeer geachte Staatssecretaris,

Datum
17 december 1999
Uw kenmerk
R&B/OSTA/99/1030
Uw brief van
17-9-1999
Ons kenmerk
arc-99.1300/2

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen u heeft verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein Hoger Beroepsonderwijs over de periode 1968-1998 (ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen).
U verzocht daarbij de Raad binnen drie maanden advies uit te brengen.
2. De Raad heeft deze ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen - deze worden in respectievelijk de paragrafen 3 en 4 uitgewerkt- zijn:
 - a. Procedureel
 1. Het voorstel heeft alle procedurele voorbereidende stappen doorlopen; alle relevante stukken waren bij de adviesaanvraag gevoegd;
 2. Het verslag van het driehoeksoverleg voldoet aan de eisen die daaraan gesteld moeten worden;
 3. Een externe deskundige is bij de ambtelijke voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken geweest;
 - b. Inhoudelijk
 4. De Raad heeft de ontwerp-lijst beoordeeld voor zover ten aanzien van de daarin vermelde neerslag van handelingen het driehoeksoverleg heeft plaatsgehad;
 5. De selectiedoelstelling is toegepast op een wijze, die daarvan mag worden verwacht; met betrekking tot de selectiecriteria moet de Raad constateren dat criteria zijn gehanteerd die nog niet formeel zijn vastgesteld;
 6. De Raad gaat ervan uit, dat bij de ambtelijke voorbereiding van het ontwerp in voldoende mate rekening is gehouden met de belangen van de administratie en die van de recht- en bewijszoekenden;

7. Voor wat betreft het belang van historisch onderzoek conformeert de Raad zich aan de inbreng van de betrokken externe deskundige.

De Raad adviseert om rekening houdend met zijn aanbevelingen over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden.

3. *Toetsing van procedurele aspecten*

Voor wat betreft de procedurele aspecten zij in eerste plaats gememoreerd, dat de ontwerp-lijst als basisselectiedocument tot stand is gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan dat ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport 'Hoger beroepsonderwijs. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van nationale overheidsorganen op het beleidsterrein hoger beroepsonderwijs, (1945) 1968-1998' (PIVOT- rapport nr.62, 's-Gravenhage 1999).

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het, in artikel 3 van het Archiefbesluit voorgeschreven, overleg ter voorbereiding van de onderhavige ontwerp-selectielijst, het zgn. driehoeksoverleg.

Hieruit is de Raad gebleken, dat aan dat overleg is deelgenomen door de daartoe, in artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 genoemde personen en dat al ten tijde van het driehoeksoverleg een externe deskundige bij de voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken is geweest.

Het driehoeksverslag biedt voldoende inzicht in de tijdens dat overleg gebleken inhoudelijke knelpunten, het beraad daarover alsmede een motivering van de uiteindelijke voorstellen in dat verband.

De openbare terinzagelegging heeft blijkens uw adviesaanvraag niet geresulteerd in een reactie.

De bij het driehoeksoverleg betrokken materiedeskundige heeft, blijkens een bij de adviesaanvraag gevoegd schrijven van het KNHG van 30 augustus 1999, geen aanvullend commentaar op de terinzage gelegde versie.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

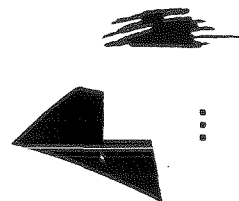
Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (par. 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (par. 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (par. 4.3)

Pagina

2

Ons kenmerk

arc-99.1300/2

4.1. De reikwijdte van de ontwerp-lijst

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein "Hoger beroepsonderwijs" en de administratieve neerslag hiervan bij de minister van Onderwijs in de periode 1968-1998. Het verslag van het driehoeksoverleg maakt melding van het feit dat alleen overleg heeft plaatsgevonden met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

De Raad heeft dan ook alleen de handelingen van de actor minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen gezien. De handelingen van de andere bij het onderhavige beleidsterrein betrokken actoren zijn in afwachting van uitgewerkte voorstellen hieromtrent buiten beschouwing gelaten.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-99.1300/2

4.2. Toepassing van de selectiedoelstellingen en -criteria.

Uit het driehoeksverslag blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie, waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

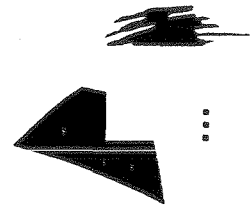
Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria moet hij echter constateren, dat als zodanig de nog niet formeel vastgestelde criteria uit 1997 zijn gebruikt. Op een dergelijk gebruik van deze criteria heeft de Raad reeds gewezen in eerdere adviezen. In reactie hierop kondigt U aan, in uw brief van 3 november 1999, in een apart schrijven de Raad te informeren over het hanteren van de nieuwe algemene selectiecriteria. Deze aangekondigde brief ziet de Raad met bijzondere belangstelling tegemoet.

Met instemming constateert de Raad dat –in reactie op eerdere adviezen- expliciet voorzien is in een harheidsclausule ingevolge artikel 5, onder e, van het Archiefbesluit 1995. Op basis hiervan kan de zorgdrager archiefbescheiden die volgens de selectielijst voor vernietiging in aanmerking komen, alsnog van vernietiging uitzonderen. De Raad wil te zijner tijd graag vernemen óf en zo ja hoe deze clausule is toegepast.

4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er van uit, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

Voor wat betreft de waardering van het historisch belang conformeert de Raad zich aan de inbreng van de externe deskundige tijdens de totstandkoming van het ontwerp en de daarover bereikte overeenstemming, zoals deze ook blijkt uit het

hiervoor reeds genoemde schrijven van het KNHG van 30 augustus 1999.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst gezien. In algemene zin kan de Raad instemmen met de lijst; deze geeft hem slechts aanleiding tot de navolgende opmerkingen.

Handeling 46

Voorgesteld wordt om deze handeling, betrekking hebbend op *het vaststellen van een richtlijn voor de inrichting van de begroting en het verslag van bekostigde hogescholen*, voor vernietiging in aanmerking te brengen. Dit wordt in het driehoeksverslag als volgt gemotiveerd: door de invoering van de lumpsum bekostiging zouden de begroting en het jaarverslag van de hogescholen geen belangrijke beleidsinstrumenten meer zijn en is er derhalve geen sprake van hoofdlijn van beleid. De Raad merkt hierbij op dat een richtlijn, en dus ook het vaststellen ervan, een belangrijk toetsingskader is voor de grotere financiële zelfstandigheid. In die zin lijkt juist wel sprake van een hoofdlijn van beleid en zou derhalve deze handeling bewaard moeten blijven.

Op grond hiervan meent de Raad dat de neerslag van deze handeling voor bewaring in aanmerking komt.

Handeling 120-122

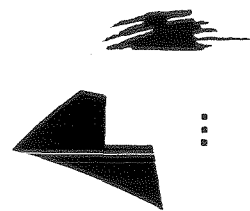
Deze handelingen, betrekking hebbend op *de omvang en de personele samenstelling van bestuursorganen*, worden voor te vernietigen bestemd. De Raad onderschrijft de in het driehoeksverslag geformuleerde opvatting dat gelijksoortige handelingen op verschillende beleidsterreinen uniform moeten worden gewaardeerd. Hij wijst in dit verband daarom op de ontwerp-selectielijst 'Beleidsterrein Wetenschappelijk onderwijs, openbare en bijzondere universiteiten vanaf 1985-' (vastgesteld januari 1999) waarin bestuursvoordrachten en -benoemingen wél als te bewaren worden aangemerkt. In het algemeen staat de Raad op het standpunt, dat gezien het belang voor het historisch onderzoek archiefbescheiden inzake benoemingen bewaard dienen te blijven. De waardering van de neerslag van de onderhavige handeling dient derhalve in die zin te worden aangepast. De Raad pleit overigens voor het hanteren van een eenduidige lijn voor het bewaren van deze categorie archiefbescheiden. Hij zal dan ook in een afzonderlijk advies aandacht besteden aan de vraag hoe bij ontwerp-selectielijsten met regelmatig terugkomende gelijksoortige of onderling vergelijkbare handelingen zal kunnen worden omgegaan.

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-99.1300/2

Handeling 300

Door de externe deskundige werd blijkens het driehoeksverslag geadviseerd om de neerslag van deze handeling, betrekking hebbend op *het waarschuwen, berispen of ontzeggen van de toegang tot de gebouwen van studenten, extranei en toehoorders aan rijks Hogescholen zonder rechtspersoonlijkheid*, aan te merken als te bewaren. Volgens hem heeft deze handeling betrekking op sanctiemogelijkheden ten aanzien van studenten en is in die zin het recht- en bewijszoekend belang in het geding. Vanuit ambtelijke zijde werd in het driehoeksoverleg uiteindelijke geoordeeld dat deze handeling geen hoofdlijn van beleid is en dat derhalve de neerslag hiervan voor vernietiging in aanmerking komt. De Raad meent daarentegen dat de neerslag van deze handeling, naast het zo-even bedoelde belang, ook van belang is voor historisch onderzoek: op basis hiervan kan een beeld gegeven worden van de verhouding tussen onderwijs en samenleving. Derhalve geeft hij in overweging om deze neerslag te doen bewaren.

Pagina

5

Ons kenmerk

arc-99.1300/2

Handeling 347

Deze handeling verwijst naar 'het beslissen op beroepschriften naar aanleiding van beschikkingen inzake het hoger beroepsonderwijs en het voeren van verweer in beroepschriftenprocedures voor de Raad van State en/of de kantonrechter'. Aangezien deze handeling geen hoofdlijn van beleid zou betreffen werd in het driehoeksverslag besloten om de neerslag hiervan voor vernietiging voor te dragen, onder aantekening dat precedentscheppingen als gevolg van een beroepszaak wel bewaard blijven. De Raad heeft aan het vraagstuk of de neerslag van dit type handeling wel of niet voor bewaring in aanmerking dient te komen in eerdere adviezen reeds aandacht besteed. In het algemeen meent hij, dat uit zowel juridisch als historisch oogpunt de neerslag van dergelijke handelingen moet worden bewaard.

Aangezien hier evenwel sprake is van een vraagstuk van meer algemene aard zal de Raad ook hierop in bovenbedoeld afzonderlijk advies terugkomen.

6. In uw adviesaanvraag heeft u de Raad mede verzocht om over de onderhavige selectielijst advies uit te brengen aan de hand van een aantal met name aangeduide aspecten. Voor wat betreft zijn algemene reactie op deze vragen verwijst de Raad naar paragraaf 7 van zijn advies van 4 november 1997, nr. arc.97-1466/2 inzake de ontwerp-selectielijst archiefbescheiden Beleidsterrein Wetenschappelijk Onderwijs, Openbare en Bijzondere Universiteiten.
Tegen dezelfde achtergrond volstaat de Raad ook thans met het aangeven van de relatie tussen de door u gestelde vragen en de verschillende onderdelen van dit advies. Deze vragen betreffen- in enigszins verkorte vorm-:
 - a. Is bij de totstandkoming van de selectielijst voldaan aan de eisen der zorgvuldigheid?

- b. Is de systematiek van de selectielijst duidelijk en voldoende consistent?
- Verwezen wordt naar paragraaf 3 van dit advies.
- c. Wordt met de voorgestelde waardering de in de selectielijst beschreven selectiedoelstelling behaald?
- d. Is aangegeven wat de selectiedoelstelling is en welke de gehanteerde selectiecriteria zijn:
1. Selectiedoelstelling
 2. Selectiecriteria, met toelichting
 3. De gebruikte selectie-aanwijzingen met eventuele toelichting
- Verwezen wordt naar paragraaf 4 en 5 van dit advies.
- e. Komen de functies van het verslag van het driehoeksoverleg voldoende tot uiting:
- inzicht in proces totstandkoming selectielijst
 - verantwoording van zorgvuldigheid
 - verantwoording van de wijze waarop met de in artikel 2, eerste lid, onder c. en d. genoemde belangen rekening is gehouden?
- Zie de paragrafen 3 en 4 van dit advies.

Pagina

6

Ons kenmerk

arc-99.1300/2

7. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen met inachtneming van de hierboven gemaakte opmerkingen.

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Deze commissie staat onder voorzitterschap van mw drs E.A.G. van den Bent, lid van de Raad. Secretaris is drs A. de Wolf.

Met de meeste hoogachting,

J. Jessurun
Voorzitter

dr J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris